

Tugendhat: dům s okny do světa

Vila Tugendhat je architektonický a kulturní pojem. Co je to za dům? Co se v něm událo? Co s ním bude dál?

Působí trochu jako zjevení uprostřed zdobných vil, které jej obklopují. Z ulice máte pocit, že vstupujete do betonového průjezdu, vila vlastně není z této strany vidět. Až při prohlídce zjistíte, že se skládá ze tří podlaží a že nepostupujeme, jak je obvyklé, zdola nahoru, ale opačně.

Neobyčejný pozemek na mírném svahu, orientovaný jihozápadním směrem, s nádherným výhledem daroval brněnský textilní továrník Alfréd Löw-Beer dceři Gretě Weissové ke svatbě s Fritzem Tugendhatem. Greta a Fritz se při návštěvě Berlína koncem dvacátých let minulého století zamilovali do funkcionalistické moderny, která vyzařovala z prací Ludwiga Miese van der Rohe.

Architekt měl v létě 1928 ty nejlepší předpoklady úkol splnit tak, aby stavba vstoupila do dějin architektury: odvážné investory, talent, zkušenosti, odhodlání a neomezený rozpočet.

Dům se stal domovem rodiny Tugendhatů v prosinci roku 1930. V roce 1939 ji zkonfiskovalo gestapo, po roce 1945 prostory využívala škola rytmiky, později zde bylo Rehabilitační centrum Dětské fakultní nemocnice a od roku 1969 je vila Tugendhat majetkem města Brna. Vila se opět stala místem setkávání a v roce 1992 se tu odehrála jednání o rozdělení státu. V roce 2001 byla vila zapsána do seznamu památek UNESCO.

Co bude dál? Vilu Tugendhat nyní čeká další rekonstrukce či spíše restaurátorská obnova, která by jí měla vrátit co nejvíce původních rysů.

Některé stěny mohly být za příznivého počasí díky speciálnímu mechanismu zcela zasunuty do podlahy a vytvořit tak z obývacích prostor uvnitř domu nádhernou venkovní terasu.

Z této strany působí vila jako nenápadný průjezd.

Uvnitř jsou výrazné přiznané části ocelového skeletu, který nese budovu. Obrovská místnost je architektonicky rozčleněna na několik funkčně odlišných částí například vysokou pětidílnou stěnou z medového onyxu, dovezeného z pohoří Atlas. Když na ni zasvítí ze zahrady slunce, změní barvu a zalije prostor knihovny a pracovny sytější růžovou barvou.

Je tu však i řada technických charakteristik, které dotvářejí charakter stavby jako modernistického a na svou dobu neuvěřitelně moderního

Ludwig Mies van der Rohe

(1886 - 1969) je jedním z nejznámějších světových architektů 20. století. Modernismus se mu stal celoživotní múzou. Po roce 1929 se jeho architektonický styl ustálil a obsáhl několik prvků, v jeho stavbách už potom všudypřítomných:

- „kost a kůže“, skeletová železobetonová konstrukce, obalená vzdušnými skleněnými stěnami
- pravouhlá kompozice, založená na nejjednodušších prvcích z vysoce kvalitních materiálů (sklo, kov, mramor)
- kontinuální prostor – stěny už neměly v objektu funkci nosnou, ale pouze dělily jinak jednoduší prostor
- absolutní jednoduchost, elegance, smysl pro detail a funkční variabilita použitých prvků včetně vnitřního zařízení staveb, které často osobně projektoval.

architektonického skvostu: ústřední topení, klimatizace s čištěním vzdu-

ch. Obrovská obytná místnost vyvolává dojem úplného propojení s exteriérem.

chu, strojovna, elektricky ovládaná stahovací okna, fotolaboratoř a další tehdy neobvyklá zařízení, která činila z vily Tugendhat i ojedinělý technický unikát.

Je to stavba, kde se prostor domu prolíná s venkovním prostorem, kde se setkáváme s ideální a čistou krásou ušlechtilého materiálu. Ten nás obklopuje v těch nejjednodušších tvarech a uspořádáních.

*Ve spolupráci s firmami:
Xella Porobeton CZ,*

Během veletrhu IBF na konci dubna se v Brně konalo mezinárodní odborné sympozium „Materialita povrchových ploch v architektuře klasické moderny. Význam – Poznatky – Péče“. Organizátory setkání byly HAWK - Vysoká škola užitych věd a umění v Hildesheimu /SRN/, Muzeum města Brna, Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně a Národní technické muzeum v Praze.

Sponzorem úvodního a závěrečného setkání sympozia byla společnost **Xella Porobeton CZ s. r. o.**, pro kterou je návaznost na architektonické tradice minulosti a moderní pohled na architekturu dneška součástí firemní filozofie. Důležitým impulsem k tomuto odbornému setkání právě v Brně byla také plánovaná památková obnova brněnské vily Tugendhat.

Rostliny v zimní zahradě jsou oddělené od obývacích prostor sklem.